

χον. Ἐπὶ Ἐρρίκου τοῦ δου ἡ δραματικὴ τέχνη ἤρξατο μορφουμένη. Πρῶτοι δὲ ὑποκριταί, οἵτινες περιῆλθον τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν, ἀνκφέρονται ἐπὶ Ἐρρίκου τοῦ δου, πρώτου βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, ὅστις ἐπροστάτευσε τὴν φιλολογίαν. Ἐπὶ Ἐδουάρδου δου, ὁ Ἐρρίκος Bauchier, ὁ μετέπειτα κόμης τοῦ Essex, διετήρει θίασον ἡθοποιῶν τοιοῦτον θίασον, ὅστις ὁμως ἀγνοεῖται ἂν ἀπετελεῖτο ἐξ ἀοιδῶν ἢ ὑποκριτῶν, διετήρει καὶ ὁ ὠμὸς Ριχάρδος ὁ 3ος, δούξ ἔτι τοῦ Γλόσεστερ διατελῶν. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης ἐπὶ Ἐρρίκου 7ου, ἦσαν ἐν τῇ αὐτῇ δύο θεατρικοὶ θίασοι, διάφορον ἑκάτερος ἔχοντες ὄργανισμόν, οἵτινες ἐκαλοῦντο «Ἵποκριταί τοῦ βασιλέως.» Εὐγενεῖς δὲ τινες, ὡς οἱ δούκες τοῦ Buckingham, Northumberland, Oxford καὶ Norfolk διετήρουν ὑποκριτάς, οἵτινες ἐδίδασκον μὲν ἐνίοτε ἐν τῇ αὐτῇ, περιήρχοντο δὲ συνεχῶς τὴν χώραν ὑπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὴν προστασίαν τῶν ἑαυτῶν πατρῶων. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ διεδόθη ἡ ὑποκριτικὴ τέχνη, ὥστε μετ' οὐ πολὺ εἰς ἀπάσας σχεδὸν τὰς μεγάλας πόλεις ὑπῆρχον ἐγκατεστημένοι θεατρικαὶ ἐταιρεῖαι. Μικρὸν πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Σαίξπηρ εἰς Λονδίνον (1583), ὁ Φίλιππος ΣιδνεϿ, ἐδημοσίευσεν τὴν «Ἀπολογίαν τῆς Ποιήσεως», ἐν ἣ περιγράφων τὴν κατάστασιν τῆς σκηνῆς καὶ τῶν διδασκομένων ἔργων, λέγει· «Ἐν τοῖς πλείστοις τῶν παριστανόμενων ἔργων βλέπεις ἔνθεν μὲν τὴν Ἀσίαν ἔνθεν δὲ τὴν Ἀφρικὴν, τόσα δὲ μικρότερα βασίλεια ὅπισθεν τούτων, ὥστε ὁ ὑποκριτής, ἐμφανιζόμενος ἐπὶ τῆς σκηνῆς, πρέπει νὰ λέγῃ πού γῆς» εὐρίσκειται, διότι ἄλλως, εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐνοήσωσιν αὐτὸν οἱ ἀκροαταί. Καὶ νῦν μὲν βλέπεις τρεῖς ἢ τέσσαρας γυναῖκας συλλεγουσας ἄνθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἧτις δέον νὰ ὑποθέσῃς ὅτι μετεβλήθη εἰς κῆπον, νῦν δὲ μανθάνεις ὅτι ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως ἐναυάγησε πλοῖον, καὶ τότε πρέπει νὰ ἐκλάβῃς τὸν κῆπον ὡς ὕφαλον.»

Οἱ ὑπὸ τῶν εὐγενῶν δὲ διατηρούμενοι θεατρικοὶ θίασοι ἐγκατεστήθησαν ὀριστικῶς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, ὅτε ἡ πυρετωδῶς ἀνκπτυχθεῖσα κλίσις τοῦ λαοῦ πρὸς τὰ δημόσια θεάματα ἀπῆρθε τὴν ἀνοικοδόμησιν θεατρικῶν αἰθουσῶν. Ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ ποιητοῦ Φιλίππου Henslowe, δανείζοντος χρήματα εἰς θεατρικὰς ἐταιρεῖας, μανθάνομεν ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1591-97, οἱ ὑποκριταὶ μεθ' ὧν εἶχε χρηματικὰς συναλλαγὰς, ἐδίδασκαν 110 δράματα, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1597 ἐδανείσθησαν παρ' αὐτοῦ χρήματα τριάκοντα δραματικοὶ ποιηταί, μετὰ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ Θωμᾶς Heywod, ὅστις μόνος ἔγραψε 220 δράματα, ὧν τὰ πλεῖστα ἀπωλέσθησαν, ἐλαχίστης τότε καταβαλλομένης φροντίδος πρὸς δημοσίευσιν αὐτῶν.

Πενιχρὰ μὲν καὶ ἀπλούστατα ἦσαν τὰ θεατρικὰ κτίρια, πενιχρότερα δὲ ἡ σκηνικὴ διασκευή. Οἱ ἐν τῇ πλατείᾳ θεατρί ἴσταντο ὄρθιοι ἐπὶ εὐρέος ἀστέγου χώρου, ἐνώπιον δὲ αὐτῶν ἐδίδασκον οἱ ὑποκριταί, στενοχωρούμενοι καὶ ἐμποδιζόμενοι πολλάκις ὑπὸ τῶν εὐγενῶν, οἵτινες συνωστίζοντο εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ὑποκριτῶν καὶ τοῦ κοινοῦ σανίδας. Ἦχος σάλπιγγος καὶ ἐκπετανυμένη σημαία ἀνήγγελλον τὴν ἐναρξιν τῆς παραστάσεως, ἧτις ἤρχιζε τὴν 3 ὥραν μ. μ., δέκα δὲ μουσικοὶ Ἴταλοὶ ἐξετέλουν βραχὺ προοίμιον καὶ μετ' ὀλίγον ἐνεφανίζετο ὁ μελανεῖμων πρόλογος. Πινακὶς ἐδείκνυε τὸν τόπον ἔνθα ἡ πρᾶξις ὑπέκειτο, ἡ δὲ μεταλλαγὴ τῆς σκηνῆς ἐτελεῖτο δι' ἀλλασσομένων πινακίδων, ἐφ' ὧν μεγάλοις γράμμασιν ἦσαν γεγραμμένα τὰ ἐξῆς· «Τοῦτο εἶνε δασος· Τοῦτο εἶνε φρούριον.»

Κατὰ τὰ διαλείμματα δὲ ὁ λαὸς ἔπινε ζυθον, ἢ ἡσχολεῖτο χαρτοπαικτῶν ἐνίοτε ἤριζε πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν παρασκηνίων καθημένους εὐγενεῖς, προκαλῶν θυρωβώδεις διαλόγους, οἵτινες κατέληγον εἰς βροχὴν γεωμῆλων, ἅτινα ἐξηκόντιζον κατὰ τῶν εὐγενῶν. Ἴνα δὲ κατευνάσωσι τὴν ὀργὴν καὶ ἀνυπομονησίαν αὐτοῦ οἱ ὑποκριταὶ μετεχειρίζοντο ἀοιδόν τινα ἢ γελωτοποιόν, ὅστις διεσκέδαζεν αὐτὸν διὰ τοῦ ἄσματος, τοῦ χοροῦ, ἢ τῶν μορφασμῶν του. Μεταξὺ δὲ τῶν θεατῶν τῆς πλατείας ἔβλεπέ τις κρεοπώλας καὶ αὐλικούς, ἀξιωματικούς τῆς Ἐλισάβετ καὶ λεμβούχους, δαμαστάς ἀρκτων καὶ ποιητάς.

Ἡ θεατρικὴ ἐταιρεία, εἰς ἣν κατετάχθη ὁ Σαίξπηρ ἄμα τῇ ἀφίξει αὐτοῦ εἰς Λονδίνον, ἦτο ἡ τοῦ λόρδου Chamberlain, κόμητος τοῦ Leicester. Οἱ ὑποκριταὶ οὗτοι, οἵτινες καὶ τότε καὶ μετέπειτα ἐθεωροῦντο οἱ ἄριστοι πάντων, ὠνομάσθησαν τῷ 1589 «κωμωδοὶ τῆς βασιλείσεως» μετὰ δὲ αὐτῶν ἦσαν καὶ τινες συμπολίται τοῦ Σαίξπηρ, οἵτινες κατὰ πάσαν πιθανότητα παρεκίνησαν αὐτὸν νὰ συμμετάσχη τοῦ θιάσου. Ὁ διευθυντὴς αὐτῶν, ὁ διάσημος ὑποκριτὴς καὶ εὐφυὴς ἐπιχειρηματίας Burbage, ἔκτισε τὸ θέατρον τῶν Blackfriars «Μαύρων μοναχῶν,» ὅπερ τότε ἐθεωρεῖτο τὸ κάλλιστον πάντων.

(Ἔπειτα τὸ τέλος.)

MIX. N. ΔΑΜΙΡΑΛΗΣ

Ἐξ ὄλων τῶν φόρων ὁ εὐαρεστότερος καὶ διακίωτερος εἶνε ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον πληρώνει ὁ γείτων ἡμῶν· ὁ καλλίτερος φόρος εἶνε ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον πληρώνουν οἱ ἄλλοι.